

Internationell strategi för Stockholms stad

1. Bakgrund och syfte

I takt med att en allt större andel av världens befolkning bor i urbana områden blir städernas roll och lokala beslutsfattares röst allt starkare på den internationella arenan och inom EU. Det är en trend som innebär möjligheter för en innovativ och dynamisk stad som Stockholm. Allt fler forskare, beslutsfattare och internationella och europeiska institutioner riktar dessutom blicken mot städer för att finna lösningarna på vår tids stora utmaningar.

I en globaliserad värld sammanlänkas det lokala med den globala utvecklingen. Det blir därför allt viktigare att som stad förstå och analysera omvärlden, dess skeenden och konsekvenser. Det är även centralt att staden samverkar och samarbetar internationellt och inom EU. Staden delar med sig av erfarenheter, smarta lösningar och processer, men hämtar även hem erfarenhet som hjälper staden att utvecklas där Stockholm blir bättre och står sig i en allt hårdare internationell konkurrens och snabbt föränderlig värld. En internationell utblick och närvaro, digital såväl som fysisk, är en förutsättning för att dessa möjligheter skall kunna tas tillvara på bästa sätt. Stockholm är ett starkt varumärke globalt där alla som arbetar i staden har ett gemensamt ansvar för att förvalta och stärka bilden av Stockholm.

För att stadens alla verksamheter ska ha en gemensam plattform för det internationella arbetet finns en internationell strategi.

Internationell strategi för Stockholms stad lägger fast övergripande mål, inriktningar, principer samt arbetssätt och ansvarsfördelning för hur stadens internationella arbete ska bedrivas. Strategin är kommunkoncernövergripande och ligger till grund för samtliga nämnders och bolagsstyrelsers internationella arbete.

Strategin ska användas i de fall när staden själv tar initiativ till internationellt engagemang samt när staden prioriterar bland förfrågningar om internationellt engagemang som kommer från

andra aktörer, inklusive förfrågningar om internationella besök till våra verksamheter.

2. Övergripande mål för stadens internationella arbete

Det internationella arbetet ska på ett tydligt sätt bidra till stadens inriktningsmål. Det innebär att det internationella arbetet långsiktigt ska bidra till bättre välfärd och livskvalitet för stockholmarna. Arbetet ska dessutom främja den hållbara utvecklingen i Stockholm och övriga världen i linje med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

I det internationella arbetet visar Stockholms stad även sitt ansvar och engagemang för en hållbar global utveckling. Staden ska också genom sitt internationella arbete förberedas för och utvecklas i en alltmer internationaliserad värld.

3. Inriktningar för stadens internationella arbete

Stockholms stads internationella arbete ska inriktas på följande områden: profilering, omvärldsbevakning, samverkan och påverkan. Dessa fyra inriktningar i strategin hänger samman och ska inte ses som separata delar. Inriktningarna ska vara utgångspunkt för tematiska eller geografiska prioriteringar på stadsövergripande nivå eller på verksamhetsnivå.

Staden har även ett välkomnande förhållningssätt till och berikas av att ta emot internationella besök. Internationella besök till staden, inklusive representationsverksamheten, ska användas för och prioriteras utifrån ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte och syfta till att generera nya perspektiv, bidra till verksamhetsutveckling eller på andra sätt vara kompetenshöjande. Därtill ska besöken användas till att stärka Stockholmsbilden internationellt.

3.1 Profilering

I takt med att konkurrensen mellan städer och regioner ökar är det av stor vikt att staden upprätthåller och stärker sin position internationellt. Stockholm skall vara internationellt känt för hållbarhet, jämställdhet, innovationer, kunskap, mångfald, öppenhet, hög livskvalitet och ett gott företagsklimat. Arbetet med att profilera Stockholm internationellt ska leda mot detta mål.

Syftet med profilering är att stärka Stockholms attraktionskraft för företagsetableringar och investeringar samt för talanger och besökare. Varumärket, *Stockholm – The Capital of Scandinavia*, stärker staden på den internationella arenan med budskapet att Stockholmsregionen är Europas ledande hållbara tillväxtregion.

Stockholm profileras med utgångspunkt i stadens styrkor inom olika verksamhetsområden där det jämställda och öppna företagsklimatet i kombination med Stockholms unika livskvalitet lockar kreativa människor att bo och verka i staden.

Genom att presentera goda exempel och också lösningar på de utmaningar staden står inför stärks Stockholms position internationellt, vilket på sikt också stärker stadens möjligheter att påverka utvecklingen såväl inom EU som i övriga världen.

Staden ska även verka för att statliga aktörer med ett Sverigefrämjande uppdrag lyfter fram stadens goda exempel och spjutspetsprojekt i sitt arbete för att förstärka och förbättra Stockholms internationella position.

3.2 Omvärldsbevakning

I en föränderlig värld behöver händelser, trender, ny forskning och utveckling bevakas och analyseras för att se hur dess konsekvenser kan påverka stadens verksamhet. Det gäller även utvecklingen globalt. Händelser i andra delar av världen får i vissa fall omedelbara och i andra fall mer långsiktiga konsekvenser för Stockholms utveckling.

För att förstärka och förbättra verksamheten behöver stadens verksamheter göra jämförelser med andra städer för att få kunskap om stadens position och utvecklingspotential samt få en internationell inblick i vad andra städer gör för att lyckas och nå framgång. För bedömning av vilka städer Stockholm ska jämföra sig och samarbeta med är omvärldsbevakning central.

Syftet med proaktiv omvärldsbevakning är att staden ska stå bättre rustad för att kunna agera för en fortsatt positiv utveckling där staden möter framtidens utmaningar. Omvärldsbevakning medför också att staden kan göra välunderbyggda prioriteringar i det internationella arbetet. Varje verksamhet behöver bevaka, analysera och proaktivt agera utifrån den omvärldsutveckling som har bäring på den egna verksamheten. Det är också viktigt att hålla sig à jour med den globala utvecklingen för att öka kompetensen och professionalismen i den egna organisationen.

3.3 Samverkan

Stadens verksamheter utvecklas och stärks genom internationell samverkan på internationell nivå med andra städer, regioner och andra relevanta aktörer. Staden behöver även dela erfarenheter med andra för att bidra till en positiv utveckling globalt.

Syftet med internationell samverkan är att utbyta kunskap om metoder och arbetssätt, få nya infallsvinklar i arbetet, ökad interkulturell kommunikativ förmåga samt ett bredare kontaktnät.

Genom engagemang i relevanta internationella organisationer och nätverk är staden delaktig i att driva viktiga processer framåt och får tillgång till såväl värdefull kunskap som internationella kontakter. Möjligheten att samverka inom forum där staden redan är etablerad ska undersökas innan nya samarbetsformer initieras. I de internationella organisationer och nätverk som staden väljer att engagera sig i ska staden göra aktiva insatser samt vara strategiskt inriktad.

Staden ska strategiskt använda de möjligheter som erbjuds att delta i olika typer av samverkansprojekt som finansieras av EU:s fonder och program. När stadens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till den planerade verksamhetsutvecklingen och en långsiktig plan för implementering av projektet i ordinarie verksamhet.

Många av de viktiga satsningar som pågår i Stockholmsregionen bygger på samarbete mellan staden, andra offentliga aktörer, akademien och näringslivet. Dessa samarbetsformer ska också i möjligaste mån genomsyra stadens internationella samarbeten.

3.4 Påverkan

Händelser i världen och politiska beslut på överstatlig nivå påverkar direkt eller indirekt Stockholms utveckling. Staden behöver påverka beslut och andra initiativ på internationell nivå när det ligger i stadens intresse.

Syftet med inriktningen är att påverka processer, initiativ och lagförslag som kan vara möjliggörande eller riskerar att bli begränsande för stadens utveckling.

Omfattningen av den svenska kommunala kompetensen gör att Stockholms stad i mycket stor utsträckning påverkas av beslut som fattas på europeisk nivå. För att nå framgång i påverkansarbetet gentemot EU har kommunfullmäktige antagit EU-policy för Stockholms stad. EU-policyn klargör stadens övergripande inställning till det europeiska samarbetet genom ett antal vägledande principer. De principer som slås fast i EU-policyn ska sedan ligga till grund för stadens påverkansarbete på EU-nivå samt vid utarbetande av stadens inställning i enskilda EU-ärenden. EU-

policyn beskriver även hur staden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter.

4. Principer för stadens internationella arbete

En grundläggande princip för stadens internationella arbete är att staden inte för någon egen utrikespolitik¹ då denna är ett nationellt ansvar. Det finns därutöver ett antal principer för hur det internationella arbetet ska bedrivas i staden oavsett vilken inriktning som avses. Principerna är följande:

- Staden har en särskild gemenskap med andra huvudstäder och särskilt de nordiska huvudstäderna. Staden har dock inga utpekade vänorter och tecknar inte vänortsavtal.
- Om ett samarbetsavtal ingås ska det avse ett konkret utbyte inom ett specifikt tematiskt område med tydlig ömsesidig nytta för deltagande parter samt pågå under en förutbestämd tidsperiod.
- Staden kan teckna intentionsavtal med internationella organisationer och nätverk eller inom ramen för internationella initiativ staden väljer att delta i. För att säkerställa relevans och mervärde bör sådana avtal, liksom medlemskap i internationella organisationer och nätverk, omprövas regelbundet (exempelvis vart fjärde år).
- Staden kan engagera sig i projekt av biståndskaraktär då hela finansieringen uppbärs av annan part, till exempel Sida.
- Staden skriver i regel inte inbjudningsbrev till gästande delegationer. Undantag kan göras om det är ett särskilt prioriterat besök för verksamheten och som också har stöd i internationella strategin.
- Staden ska tillämpa måttfullhet i sin internationella representation vad gäller exempelvis gävoutbyte, måltider och transporter för gästande delegationer.

5. Arbetssätt och ansvarsfördelning

Stockholms stad ska hålla en hög standard i det internationella arbetet och internationellt engagemang ska präglas av proaktivitet, ett strategiskt förhållningssätt, nyfikenhet, långsiktighet och hög professionalitet.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunikationen och implementeringen av stadsövergripande styrdokument för stadens internationella arbete och EU-arbete. Kommunstyrelsen ansvarar

¹ Staden hanterar inte frågor som rör Sveriges relation med andra stater inklusive Sveriges bistånds- och säkerhetspolitik.

vidare för att samordna stadens övergripande internationella arbete och EU-arbete i årsredovisningen som redovisas till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen koordinerar också betydande internationella besök, till exempel för staden prioriterade delegationer som vill utbyta erfarenheter inom flera olika verksamhetsområden och besök på hög politisk nivå.

Kommunstyrelsen beslutar om stadens uppfattning i stadsövergripande internationella frågor, stadsövergripande EU-frågor eller i frågor som har bäring på flera nämnders/bolagsstyrelser verksamhet. Kommunstyrelsen beslutar också om deltagande i stadsövergripande internationella nätverk och samarbetsinitiativ.

Kommunfullmäktige beslutar om nya medlemskap i stadsövergripande internationella organisationer.

Internationella beredningen (IB) leds av kommunstyrelsens ordförande och på politisk nivå deltar även kommunfullmäktiges ordförande, kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande och kommunstyrelsens 1:e vice ordförande. Beslut om deltagande i konferenser och andra evenemang utomlands, såväl fysiskt som digitalt, på uppdrag av kommunstyrelsen samt medverkan i internationella deklARATIONER och initiativ som inte medför ökad resursbörda för staden är delegerat till finansborgarrådet och behandlas av stadens internationella beredning. Även ansökningar om representationsmottagningar i Stadshuset för internationella kongresser behandlas i beredningen. Syftet med IB är en enhetlig och långsiktig bedömning av stadens internationella åtaganden och att synliggöra hur skattemedel används.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att tillämpa styrdokumenterna för stadens internationella arbete i den egna verksamheten. Det internationella arbetet ska utgöra en integrerad del av respektive nämnds och bolagsstyrelser verksamhet och ska därmed rymmas inom given ekonomisk ram. Internationellt arbete ska årsvis inarbetas i verksamhetsplaner och redovisas och följas upp i stadens ordinarie verksamhetsplanerings- och uppföljningssystem.

Nämnder och bolagsstyrelser beslutar om medlemskap och deltagande i verksamhetsspecifika internationella organisationer och nätverk, internationella samarbetsinitiativ samt EU-projekt. Nämnder och bolagsstyrelser beslutar i verksamhetsspecifika EU-policyfrågor i enlighet med stadens EU-policy. Allt påverkansarbete

gentemot EU ska ske i nära samarbete med kommunstyrelsen, samt vid behov i nära samarbete med koncernstyrelsen för Stadshus AB.

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för bedömning och handläggning av internationella besöksförfrågningar som inkommer till verksamheterna, med den internationella strategin som grund.

Varje verksamhet ska prioritera och avsätta resurser för ett internationellt engagemang som tydligt bidrar till intentionerna i den internationella strategin. På samma sätt som annat arbete ska internationellt engagemang planeras, budgeteras, beslutas, dokumenteras och följas upp.

Stadsledningskontoret erbjuder strategiskt stöd och rådgivning till stadens övriga verksamheter i internationellt arbete, EU-projekt, EU-policyfrågor, internationella besöksbedömningar och protokollära frågor som exempelvis representation.

Varje fackförvaltning eller bolag har en utsedd *internationell kontaktperson* med mandat att representera den egna verksamheten i internationella frågor. Kontaktpersonen är samordnare för den egna förvaltningens eller bolagets internationella arbete, inklusive inkommande internationella besök. Detta kan bland annat innebära att bidra till verksamhetsutveckling och engagera relevant intern kompetens i det internationella arbetet, anordna kunskapshöjande insatser för den verksamhet som personen representerar, vara kontaktperson vid frågor som berör det internationella arbetet samt omvärldsbevaka, sammanställa och sprida relevant information kring internationella frågor för den egna verksamheten. Kontaktpersonen företräder även den egna verksamheten i *stadens internationella nätverk*. Nätverket samordnas av stadsledningskontoret och är en plattform för informationsspridning, erfarenhetsutbyte och viss samordning av internationella frågor.

Internationell strategi för Stockholms stad tillsammans med stadens EU-policy ligger till grund för stadens agerande i *Stockholmsregionens Europaförening (SEF)*. Europaföreningen har till uppgift att främja medlemmarnas gemensamma politiska intressen genom att samverka i frågor som rör regionens förhållande till EU. Huvudmän för verksamheten är Stockholms stad, Region Stockholm samt StorSTHLM. Samarbetet organiseras genom den ideella föreningen Stockholmsregionens Europaförening (SEF) och bolaget Stockholmsregionens Europakontor AB (SEK) som ägs gemensamt av de tre huvudmännen och som driver det

brysselbaserade kontoret Stockholm Region EU-office. Stadens agerande inom ramen för Europaföreningen samordnas av stadsledningskontoret.